

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER HØSTEN 2007

Mandag 15. oktober kl. 09.00-17.00

Fra avtaleretten:

Peder Ås hadde i noen år drevet radio- og tv-forretning i Strandvik. I mai 1983 ble han oppsøkt av Lars Holm som drev agenturforretning i Storby, og som Ås i et par år hadde kjøpt videospillere gjennom. Holm opplyste at han hadde fått generalagenturet for Norge for en japansk-produsert PC, "Supra", som han nå ville innarbeide på det norske marked som "hjernen til bruk i hjem og skole". Ås ble tilbudt å være forhandler for "Supra" i Strandvik og nabokommunen Utbygda. Han skulle forhandle maskinen i eget navn og for egen regning, og få godtgjørelse i form av rabatt. Ås påtok seg å forsøke, og de ble enige om at det etter en prøveperiode på ett år skulle settes opp en skriftlig avtale som grunnlag for forhandlerforholdet.

Det viste seg at salget i prøveperioden ble beskjedent. Holm henvendte seg derfor til Ås, og foreslo at man skulle prøve å få øket salget ved at det for Holms regning ble avertert i flere aviser og ved at Ås holdt demonstrasjoner på skolene i Strandvik og Utbygda. Dette var Ås villig til, under forutsetning av at han fikk en skriftlig avtale som anga hans rettigheter og plikter som forhandler. Holm lovet å komme tilbake til saken så snart som mulig.

En uke senere, den 25. mai 1984, kom det følgende brev fra Holm til Ås:

"Vedrørende salg av SUPRA PC for hjem og skole:

Under henvisning til samtale bekreftes følgende:

Fra 1.6.1984 blir maskiner som leveres i ditt distrikt fakturert på ditt firma med 25 prosent rabatt. Markedsføringsomkostningene vil bli dekket av mitt firma."

Ås hadde ventet seg et avtaledokument, men fant etter en viss betenkning Holms brev tilstrekkelig som grunnlag for forhandlerforholdet. Annonsekampanjen og demonstrasjonene førte til en betydelig salgsøkning. Den japanske leverandøren, som også produserte andre elektroniske apparater, var imidlertid av forskjellige grunner ikke fornøyd med Holm som generalagent for Norge. Japaneren innledet derfor forhandlinger med et annet firma, A/S Maximum, som så pr. 1. april 1986 overtok generalagenturet for Norge for alle produkter fra den japanske leverandøren. Mellom Maximums hovedaksjonær og direktør, Ole Vold, og Lars Holm ble det inngått avtale om at Holm skulle få overta en mindre aksjepost i Maximum og få stillingen som salgsdirektør i selskapet. Holm tiltrådte straks stillingen som salgsdirektør, og avvirket sitt eget firma.

Holm sendte nå på eget initiativ et brev til alle dem som hadde vært hans "Supra"-forhandlere, deriblant Peder Ås, der han redegjorde for forandringen på importørplanet og ba dem fortsette som forhandlere, nå for Maximum. Ås svarte straks skriftlig at han var villig til å fortsette.

Ole Volds fetter, Hans Tastad, drev et mindre verksted for skipselektronikk i Utbygda. Han hadde ved et par anledninger foretatt retting av feil på "Supra"-maskiner. Da han fikk høre at Maximum hadde overtatt generalagenturet, henvendte han seg til sin fetter og sa seg interessert i å drive salg av "Supra" som bigeskjeft. De maskinene han hadde rettet feil på, hadde vært levert av Peder Ås, og Tastad pekte på at det måtte være ugreit at folk var nødt til å ta båten helt inn til Strandvik hvis de skulle se på PC. Ole Vold, som ikke hadde satt seg nærmere inn i hva Ås' forhandleroppdrag omfattet, gav Tastad anledning til å ta opp bestillinger på "Supra". Tastad skulle ha en provisjon på 20 prosent. Avtalen mellom Vold og Tastad var muntlig, og verken Holm eller Ås ble underrettet om den.

I løpet av et par måneder ble det solgt i alt 12 PC'er gjennom Tastads verksted. Lars Holm ble oppmerksom på forholdet allerede da de første bestillingene kom inn. Han tenkte straks på at han måtte ta dette opp med Vold, med Vold var da i Tokyo, og Holm – som hadde mye å stå i som salgsdirektør – glemte å nevne saken for ham da han kom tilbake til Storby. Holm kom først på saken igjen da Ås etter en tid ringte og beklaget seg over at han hadde fått en konkurrent i sitt eget distrikt.

Ås viste til Holms brev av 25. mai 1984 der Ås' forhandleroppdrag var nærmere bekreftet. Han hevdet videre at han hadde fått eneretten til å forhandle "Supra" i Utbygda. Selv om brevet ikke hadde brukt ordet enerett, var, hevdet han, eneretten iallfall fastlagt i den forutgående muntlige avtale. Brevet måtte, fremholdt Ås, anses som en bekreftelse på den muntlig avtale i sin helhet, ikke bare på de punkter som var særskilt nevnt. Han gjorde gjeldende at avtalen i sin helhet gjaldt for Maximum slik den var inngått av Holm. Under henvisning til dette krevde Ås at Maximum snarest skulle sørge for at Tastads salg av "Supra"-maskiner opphørte.

Vold bestred ikke at Holm hadde hatt fullmakt til å la Ås' forhandleravtale bli videreført med Maximum som avtalepart. Men Vold hevdet at avtalen mellom Holm og Ås ikke hadde gitt Ås noen enerett til salg i distriktet. Maximum kunne således ikke være forpliktet til å frata Tastad salget av PC-er.

- 1) Hvilke tolkningsalternativer foreligger her?
- 2) Hvilket tolkningsalternativ bør legges til grunn?
- 3) Redegjør for de tolkningsmomentene du tar i betraktning for å nå frem til dette.

Fra alminnelig obligasjonsrett:

Redegjør for reglene om naturaloppfyllelse i norsk rett.

Fra erstatningsretten:

- a) Redegjør for den rettspolitiske begrunnelsen for ansvar uten skyld.
- b) Redegjør for fellestrekk og ulikhetstrekk mellom det såkalte arbeidsgiveransvaret og det ulovfestede objektive ansvaret uten skyld.

Fra forvaltningsretten og sivilprosessen:

Fremstill hovedpunktene i begrepene rettslig interesse og rettslig klageinteresse i henholdsvis tvistemålsloven § 54 og forvaltningsloven § 28, og redegjør for hvilken rettslig betydning begrepene har.

Fra strafferetten og straffeprosessen

Line Holm var i pengevansker. Derfor ville hun å reise til Amsterdam og kjøpe narkotika. "Ja, det synes jeg du skal gjøre", sa hennes venn, Tobias Ås. Line reiste til Amsterdam, og skaffet seg 100 gram heroin. Heroinen ville hun selge i Norge, og regnet med å få langt over 100.000 kroner. Fra flyplassen i Amsterdam tok Line en telefon til Tobias, og spurte om han kunne hente henne på Gardermoen når hun kom med stoffet. Tobias bekreftet det. Da Line kom til Gardermoen neste dag, ble hun avslørt i tollkontrollen, og hun ble pågrepet av politiet. I politiavhør tilsto hun forholdet, og fortalte om samtalene med Tobias. Påtalemyndigheten siktet henne for overtredelse av straffeloven § 162, men fant det unødvendig å få Line varetektsfengslet. Tobias, som nektet befatning med smuglingen, ble derimot varetektsfengslet, siktet for medvirkning til å innføre narkotikapartiet. Varetektsfengslingen ble begrunnet med fare for bevisforspillelse, jfr straffeprosessloven § 171 nr 2.

Line og Tobias ble siden tiltalt i samsvar med siktelsene. Under hovedforhandlingen fortalte Line at hun skyldte 100 000 kroner til en bestemt narkotikagjeng i Oslo. Fem dager før turen til Amsterdam ble hun oppsøkt i sitt hjem i Oslo, og truet av to menn fra narkotikagjengen. De viftet med en revolver, og sa at hennes ti år gamle datter ville "komme til å forsvinne" om ikke Line innen en uke betalte gjelden sin. Dette var grunnen til at hun reiste til Amsterdam og kjøpte narkotika. Hun hadde tidligere kontaktet sosialkontoret, og forklart at hun trengte 100.000 kroner i løpet av noen dager på grunn av sterk personlig nød, men sosialkontoret hadde ikke kunnet hjelpe henne så raskt, iallfall ikke uten å få mer ut av Line enn sosialkontoret hadde fått under samtalen. Alle disse opplysningene var nye for Tobias.

- a. *Var det anledning til å varetektsfengsle Tobias, men ikke Line?*
- b. *Forelå vilkårene etter straffeprosessloven § 171 for å varetektsfengsle Tobias?*
- b. *Skal Line dømmes for å ha overtrådt straffeloven § 162, og i så fall etter hvilket ledd i § 162?*
- c. *Skal Tobias dømmes for å ha overtrådt straffeloven § 162, og i så fall etter hvilket ledd i § 162?*

Det ventes ikke detaljert kjennskap til reglene i straffeloven eller i straffeprosessloven.

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER VÅREN 2007

Mandag 5. mars – kl. 0900-1700

I alt 3 sider

+ vedlegg

Fra avtaleretten:

Den 23. april 2004 ringte Muhammed Munir og hans kone Carmen Elektra til Ole Hansens Toyota. De hadde reflektert på en Toyota Hi Ace som de hadde sett stående på parkeringsplassen til Hansens Toyota. Muhammed og Carmen lå i forhandlinger om kjøp av en kafeteria og ønsket derfor en bil til transport av varer, fortalte de Hansen. Samme dag (23. april 2004) prøvekjøpte de bilen. Etter prøveturen ga Muhammed uttrykk for at det var en fin bil som han godt kunne tenke seg å kjøpe. Hansen sa til dette at han også hadde en annen kjøper på hånden.

Alternativ 1: Samme dag sendte Muhammed en telefaks til Hansen der det sto: "Jeg reflekterer seriøst på å kjøpe bilen. Prisen kan vi nok bli enige om."

Hansen solgte samme dag bilen for 155.000 til en annen. Muhammed ble forbannet og mente at det var inngått bindende avtale mellom ham og Hansen. Var bindende avtale kommet i stand?

Alternativ 2: Samme dag sendte Muhammed en telefaks til Hansen der det sto: "Jeg kjøper bilen. Prisen kan vi nok bli enige om." Hansen solgte samme dag bilen for 155.000 til en annen. Muhammed ble forbannet og mente at det var inngått bindende avtale mellom ham og Hansen. Var bindende avtale kommet i stand?

Alternativ 3: Hansen ga etter prøveturen uttrykk for at han "nok måtte ha NOK 145.000 for bilen, men da får du vinterdekk på kjøpet". Samme dag sendte Muhammed en telefaks til Hansen der det sto: "Jeg kjøper bilen for NOK 143.000. Jeg trenger ikke vinterdekkene." Muhammed hørte ingenting fra Hansen, før han purret ham opp en uke senere. Da fortalte Hansen at han hadde solgt bilen til en annen. Muhammed ble forbannet og mente at det var inngått bindende avtale mellom ham og Hansen. Var bindende avtale kommet i stand?

Alternativ 4: Da Muhammed hørte at Hansen forlangte NOK 145.000 for bilen, sa han at han og Carmen trengte å tenke dette over. Samme kveld sendte han en telefaks til Hansen der det sto at han "kjøpte bilen og aksepterte prisen". Han hørte ingenting fra Hansen før han purret ham opp en uke senere. Hansen opplyste da at han hadde solgt bilen til en annen til NOK 155.000. Var bindende avtale kommet i stand?

Fra kjøpsretten:

Peder Sand var gårdbruker på Nes. For å spe på inntekten drev han ved siden av et middels stort grustak, og han hadde lenge vært på utkikk etter en større traktor som kunne erstatte den gamle etter hans oldefar. Han hadde sett seg lei traktorens dårlige løfteevne og ville nå finne en traktor som kunne brukes både på gården og i grustaket. Traktoren måtte derfor være i stand til å løfte den tunge sanden fra grustaket og opp på lastebiler.

Peder tok kontakt med Lars Holm som drev en mindre bedrift innen salg av landbruksutstyr. Peder gjorde rede for sine behov og nevnte kort at den gamle traktoren var blitt for liten. Lars viste frem en brosjyre med alle tekniske data om en traktor av typen Hymas 100.000 XTi, som han mente kunne passe. Brosjyren anga traktorens maksimale løftekraft, samt volum på en snøskuffe som etter ønske kunne følge med.

Peder sa at han fikk tenke på saken, og tok brosjyren med hjem. Han falt imidlertid raskt for de glørete bildene i brosjyren, og allerede neste dag meddelte han Lars at han gjerne ville kjøpe traktoren i brosjyren. Partene inngikk 2. mai 1993 avtale om kjøp av en "Hymas 100.000 XTi med tilhørende snøskuffe og varmeapparat." Traktoren ble levert påfølgende dag på Peders gård.

Det viste seg raskt at traktoren ikke hadde løfteevne til å ta de tunge løftene i grustaket. Den manglende kapasiteten skyldtes at skuffen, når den satt på denne traktormodellen, var beregnet på snø og ikke grus. Dersom man skulle løfte grus måtte man enten bruke en traktor med kraftigere løftemekanisme eller en mindre skuffe. Ved nærmere ettersyn viste det seg også at de tekniske spesifikasjonene i brosjyren ikke var riktige. Løfteevnen var blant annet angitt i forhold til en kraftigere løftemekanisme enn den som var montert på den avbildede traktoren.

Peder tok den 4. mai s.å. kontakt med Lars og hevdet at han etter avtalen hadde krav på en traktor som klarte å løfte grus. Lars svarte med å henvise til avtalen hvor det stod at Peder skulle ha en "snøskuffe" og ikke en grusskuffe, og at det derfor ikke forelå noen kjøpsrettslig mangel.

Drøft og avgjør om det foreligger en mangel.

Kontrollspørsmål:

Fra arveretten: Redegjør kort for hvordan testament kan tilbakekalles

Fra erstatningsretten: Redegjør kort for begrunnelsen for det ulovfestede objektive ansvaret

Fra sivil- og straffeprosessen

Rettsmidlene til å angripe en sivil dom og en straffedom

Fra strafferetten og rettskildelæren

Politispytterdommen, Rt 1999 s. 240

a. Drøft Høyesteretts strafferettslige forståelse og anvendelse av så vel uttrykket "vold" som andre straffbarhetsvilkår i strl § 127.

b. Forklar og vurder rettskildebruken, med utgangspunkt i hvordan lovteksten etter din mening burde forstås.

c. I politispytterdommen kjente Høyesteretts flertall tiltalte skyldig i å ha overtrådt strl § 326 nr 2 selv om han ikke var tiltalt eller dømt i lagmannsretten for å ha overtrådt denne bestemmelsen. Hva er det rettslige grunnlaget for at Høyesterett kunne domfelle etter strl § 326 nr 2 her?

Vedlegg: Politispytterdommen

Fra statsforfatnings- og forvaltningsretten

a. Forfatningsrettslige skranker for å gi forskrift fra 2007 – om at ingen kan eie mer enn 50 % andel i tre eller flere medier – anvendelse på mediekonsernet Schibsted, som ved siden av sin aksjemajoritet i Aftenposten og VG ble tillatt ved lovlig vedtak fra Eierskapstilsynet i 2004 å erverve 60% av aksjene i TV2 på betingelse av at Schibsted selger seg ned til under 50% i ett eller flere av mediene i løpet av en overgangsperiode på fem år, jfr medieerskapsloven av 13. juni 1997 nr 53 § 9 tredje ledd bokstav c. Bestemmelsen gir Eierskapstilsynet myndighet til å "tillate erverv på slike vilkår som er nødvendige for å motvirke at ervervet kan stride mot formålet i lovens § 1". §1 i loven lyder: "Lovens formål er å fremme ytringsfriheten, de reelle ytringsmuligheter og et allsidig medietilbud". § 9 første ledd i loven lyder: "Eierskapstilsynet kan gripe inn mot eierandel i dagspresse eller kringkastingsforetak dersom ervervet alene eller i samarbeid med andre har eller får en betydelig eierstilling i mediemarkedet nasjonalt regionalt eller lokalt, og dette er i strid med formålet i lovens § 1."

b. Gi et kortfattet oversyn over Medieeierskapstilsynets forvaltningsrettslige myndighet til å omgjøre sin gyldige tillatelse fra 2004.

Vedlegg til Egnethetsprøven våren 2007

Rt 1999 s 240

Dommer Flock: Asker og Bærum herredsrett avsa 4 april 1997 dom med slik domsslutning:

"1. A, født *.*.1947 dømmes for overtredelse av straffeloven §227 1. straffalternativ, §228 1. straffalternativ og §127 første ledd 1. straffalternativ, alt sammenholdt med straffeloven §62 og §230, til en straff av fengsel i 45 - førtifem - dager.

Til fradrag i straffen kommer 1 - en - dag for utholdt varetektsfengsel.

2. A, født *.*.1947 dømmes til innen 14 - fjorten - dager fra dommens forkynnelse til å betale i saksomkostninger til det offentlige kr 2000, - kronertotusen -."

Etter at domfeltes anke over domfellelsen for overtredelse av straffeloven §127 første ledd 1. straffalternativ var henvist til ankeforhandling, avsa Borgarting lagmannsrett 16 oktober 1998 dom med slik domsslutning:

"1 A, født *.*.1947, dømmes for overtredelse av strl §127 første ledd, 1. straffalternativ og de forhold som er rettskraftig avgjort ved Asker og Bærum herredsretts dom av 4 april 1997, alt sammenholdt med strl §230, jf §61 og strl §62, til en samlet straff av fengsel i 45 - førtifem - dager, med fradrag for 1 - én - dags utholdt frihetsberøvelse i anledning saken.

2 A, betaler innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse saksomkostninger med 5 000,- - femtusen - kroner til det offentlige."

Om saksforholdet og domfeltes personlige forhold viser jeg til dommene.

Domfelte har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen.

Jeg er kommet til at anken må tas til følge.

De straffbare forhold fant sted natt til 21 mai 1995 under transport i politibil på vei til politistasjonen i X. Domfelte truet to polititjenestemenn med at han kunne komme til å skyte dem dersom han senere møtte dem på gaten. I tillegg spyttet han den polititjenestemannen som han satt rett overfor, i ansiktet. Disse to overtredelser av henholdsvis straffeloven §227 1. straffalternativ og §228 1. straffalternativ er endelig avgjort ved herredsrettens dom. I likhet med herredsretten fant lagmannsretten at domfelte ved det sistnevnte forhold også hadde overtrådt straffeloven §127 første ledd 1. straffalternativ. Anken til Høyesterett over lovanvendelsen gjelder dette spørsmål.

Forsvareren har gjort gjeldende at domfeltes handlemåte ikke rammes av straffeloven §127 første ledd 1. straffalternativ. For det første bestrides at domfelte ved å spytte søkte å hindre tjenestemannen under utførelsen av en tjenestehandling. Videre bestrides at domfelte ved dette har utøvet vold.

Lagmannsretten la til grunn at domfelte spyttet "fordi han ønsket, i tillegg til alle ukvemsordene, å sjikanere og å sjenere polititjenestemannen gjennom sin adferd". Dette skjedd mens han var påsatt håndjern og satt sammen med to polititjenestemenn i en politibil.

Selv om spyting i andre situasjoner nok er en atferd som kan hindre tjenestemannen under utførelsen av en tjenestehandling, har jeg vanskelig for å se at domfeltes opptreden i den aktuelle situasjon rammes av §127. Tjenestehandlingen var i dette tilfellet å transportere A til politistasjonen og å sørge for at transporten kunne gjennomføres uten unødig voldsbruk.

Straffeloven §127 rammer den som ved vold hindrer en offentlig tjenestemann under en tjenestehandling. I forhold til straffeloven §228, som også anvender voldsbegrepet, vil det å spytte en annen i ansiktet rammes av paragrafens annet alternativ om legemsfornærmelse på annen måte enn ved vold. Det er antatt at voldsbegrepet i straffeloven §127 er noe videre enn i §228. Jeg viser her til Andenæs/Bratholm: Spesiell strafferett, 3 utg side 43 og til Rt-1971-882.

Det er på det rene at vold kan utøves uten at gjerningsmannen personlig berører fornærmede. Etter min oppfatning må det likevel være et vilkår etter §127 at det er tale om en kraftanvendelse som for fornærmede er fysisk følbart med en viss styrke. Selv om det å bli spyttet i ansiktet åpenbart oppleves som en grov krenkelse, er dette etter min mening ikke tilstrekkelig til å anse det som vold etter straffeloven §127. Bestemmelsene i straffeloven §228 og §326 nr 2 gir tilstrekkelige muligheter for en passende strafferettslig reaksjon i slike tilfeller.

Det følger av lagmannsrettens premisser at domfelte har overtrådt straffeloven §326 nr 2, og det vil bli avsagt dom i overensstemmelse med dette. Forsvareren har ikke hatt innsigelser mot dette.

Anvendelsen av straffeloven §326 nr 2 i stedet for straffeloven §127 gir i dette tilfellet ikke grunnlag for noen endring i lengden av fengselsstraffen. Da det straffbare forhold nå ligger 3 3/4 år tilbake i tid uten at dette kan bebreides domfelte, finner jeg at fengselsstraffen bør gjøres betinget.

Jeg finner det hensiktsmessig å utforme en ny slutning til erstatning for pkt 1 i lagmannsrettens domsslutning.

Jeg stemmer for denne dom:

A, født *.*.1947, dømmes for overtredelse av straffeloven §326 nr 2 og de forhold som er rettskraftig avgjort ved Asker og Bærum herredsretts dom av 4 april 1997, alt sammenholdt med straffeloven §230 jf §61 og straffeloven §62, til en samlet straff av fengsel i 45 - førtifem - dager med fradrag for 1 - én - dags varetektsfengsel. Fullbyrdelsen av straffen utsettes etter reglene i straffeloven §§52-54 med en prøvetid på 2 - to - år.

Dommer Skoghøy: Jeg er kommet til at lovanvendelsesanken ikke kan føre frem.

For at forholdet skal rammes av straffeloven §127 første ledd, må det være utøvd vold mot offentlig tjenestemann, og ved denne må gjerningspersonen ha forsøkt å "formaa" tjenestemannen til å "foretage" eller "undlate" en tjenestehandling, eller å "hindre ham under en saadan". Det som det er spørsmål om i vår sak, er om domfelte ved å spytte politikonstabel B i ansiktet har foretatt en handling som rammes av denne bestemmelse.

Etter min mening må spyting omfattes av voldsbegrepet i §127 første ledd. Det å spytte på noen er en grov krenkelse, og jeg kan vanskelig se at straffverdigheten av spyting skal være mindre enn av slag. I teorien har det vært lagt til grunn at voldsbegrepet i §127 første ledd må omfatte enhver fysisk innvirkning på person, se Bratholm/Matningsdal (red): Straffeloven med kommentarer, Anden del (1995), side 146 og Kjerschow: Almindelig borgerlig straffelov og lov om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttreden (1930), side 360. Dette er jeg enig i. Spyting på noen innebærer en slik påvirkning på personen at det må anses som vold i forhold til §127 første ledd, se Bratholm/ Matningsdal, op cit side 146.

Det neste spørsmål blir om domfelte ved å spytte på politikonstabel B har forsøkt å hindre ham under en tjenestehandling. Lagmannsretten har lagt til grunn at spytingen skjedde da B under transporten i politibilen forsøkte å roe domfelte ned. Etter forarbeidene er det et vilkår for at en handling skal rammes av §127 første ledd, at den må "øve [eller forsøke å øve] Indflydelse paa Vedkommendes tjenstlige Optræden", se Ot.prp.nr.24 (1898-99), side 24. I Rt-1986-393 har Høyesterett lagt til grunn at det at gjerningsmannen ved vold har forsøkt å "gjøre det surt" for tjenestemannen under utøvelse av en tjenestehandling, rammes av bestemmelsen. Etter min mening kan det ikke være tvilsomt at spyting på en tjenestemann vil kunne påvirke utøvelsen av tjenesten. I dette tilfellet har lagmannsretten lagt til grunn at spytingen skjedde "som et bevisst forsøk på å hindre B under utførelsen av hans tjenestehandling". Forholdet rammes da av §127 første ledd.

Etter mitt syn har lagmannsretten etter dette bygd på en riktig lovforståelse.

Når det gjelder straffutmålingen, er jeg enig med førstvoterende.

Dommer Dolva: Jeg er enig med annenvoterende, dommer Skoghøy.

Dommer Gussgard: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Skoghøy og dommer Flock.

Dommer Holmøy: Jeg er enig med annenvoterende i at spyting av en polititjenestemann kan være vold i relasjon til straffeloven §127. Som førstvoterende finner jeg imidlertid at spytingen i dette tilfelle ikke hindret politiet i å utøve en tjenestehandling. Når det gjelder straffutmålingen er jeg enig med førstvoterende.

Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne *dom*:

*A, født *. *.1947, dømmes for overtredelse av straffeloven §326 nr 2 og de forhold som er rettskraftig avgjort ved Asker og Bærum herredsretts dom av 4 april 1997, alt sammenholdt med straffeloven §230 jf §61 og straffeloven §62, til en samlet straff av fengsel i 45 - førtifem - dager med fradrag for 1 - én - dags varetektsfengsel. Fullbyrdelsen av straffen utsettes etter reglene i straffeloven §§52-54 med en prøvetid på 2 - to - år.*

UNIVERSITETET I OSLO
Det juridiske fakultet

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER FRA EØS-LAND HØSTEN 2006

Torsdag 14. september 2006-09
Kl. 09.00-17.00

I alt 2 sider + vedlegg

Fra arveretten:

1. Hva er et testament
2. Hvem kan opprette testament?
3. Hvilke formkrav gjelder for testament?
4. Hvordan tilbakekalles testament?

Fra erstatningsretten:

1. Hva er begrunnelsen for de erstatningsrettslige regler om ansvar uten skyld?
2. Redegjør for det ulovfestede objektive ansvaret i norsk rett

Fra familieretten:

Redegjør i hovedpunkter for de økonomiske virkningene av separasjon og skillsmisse

Fra strafferett, prosess og rettskildelære

1. Redegjør kort for hovedreglene om strafferettslig skyld.
2. Diskuter hvordan Høyesteretts kjennelse i Rt 2005 s 833 premiss 87-88 forholder seg til disse hovedreglene.
3. Forklar kort sammenhengen mellom uskyldspresumpsjonen i straffeprosessen og hvordan Høyesterett mente at straffeloven § 195 tredje ledd måtte forstås.
4. Forklar kort hvilket rettskildemessig tolkingresultat som kjennelsen er eksempel på.

Fra statsforfatningsretten

Gi en oversikt over domstolenes kontroll med lovers grunnlovsmessighet.

Fra forvaltningsretten

Bygdesenteret i Fjelldal får Miljøprisen for å ha bevart den tradisjonelle byggestilen. Tre år etterpå ønsker Lars Holm å bygge et hus med ti leiligheter på en tomt som han har i bygdesenteret. Holm vil gjøre leilighetene så tiltrekkende som mulig for unge ektepar, og

han får en arkitekt til å tegne et hus i glass og betong. Han søker Fjelldal kommune om byggetillatelse etter plan- og bygningsloven av 14/6 1985 nr 77 § 93, men får avslag under henvisning til § 79 jfr § 95 nr 2 i loven. I kommunens vedtak sto det følgende:

"Søknaden avslås med hjemmel i plan- og bygningsloven § 79. Forutsetningen for at søknaden kan innvilges er at huset tilpasses den lokale byggeskikken og at fire av leilighetene stilles til disposisjon for kommunen til innvandrerboliger".

Lars Holm hevder at avslaget er ugyldig, både pga saksbehandlingsfeil og pga innholdet. Kommunen derimot mener at avslaget er gyldig.
Drøft og ta stilling til de ulike ugyldighetsspørsmålene som saken reiser.

Vedlegg til eksamensoppgaven:
Rt 2005 s 833

Det juridiske fakultet, 14. september 2006

UNIVERSITETET I OSLO
Det juridiske fakultet

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER FRA EØS-LAND HØSTEN 2006

Torsdag 14. september 2006-09
Kl. 09.00-17.00

I alt 2 sider + vedlegg

Fra arveretten:

1. Hva er et testament
2. Hvem kan opprette testament?
3. Hvilke formkrav gjelder for testament?
4. Hvordan tilbakekalles testament?

Fra erstatningsretten:

1. Hva er begrunnelsen for de erstatningsrettslige regler om ansvar uten skyld?
2. Redegjør for det ulovfestede objektive ansvaret i norsk rett

Fra familieretten:

Redegjør i hovedpunkter for de økonomiske virkningene av separasjon og skillsmisse

Fra strafferett, prosess og rettskildelære

1. Redegjør kort for hovedreglene om strafferettslig skyld.
2. Diskuter hvordan Høyesteretts kjennelse i Rt 2005 s 833 premiss 87-88 forholder seg til disse hovedreglene.
3. Forklar kort sammenhengen mellom uskyldspresumpsjonen i straffeprosessen og hvordan Høyesterett mente at straffeloven § 195 tredje ledd måtte forstås.
4. Forklar kort hvilket rettskildemessig tolkingsresultat som kjennelsen er eksempel på.

Fra statsforfatningsretten

Gi en oversikt over domstolenes kontroll med lovers grunnlovsmessighet.

Fra forvaltningsretten

Bygdesenteret i Fjelldal får Miljøprisen for å ha bevart den tradisjonelle byggestilen. Tre år etterpå ønsker Lars Holm å bygge et hus med ti leiligheter på en tomt som han har i bygdesenteret. Holm vil gjøre leilighetene så tiltrekkelige som mulig for unge ektepar, og

han får en arkitekt til å tegne et hus i glass og betong. Han søker Fjelldal kommune om byggetillatelse etter plan- og bygningsloven av 14/6 1985 nr 77 § 93, men får avslag under henvisning til § 79 jfr § 95 nr 2 i loven. I kommunens vedtak sto det følgende:

"Søknaden avslås med hjemmel i plan- og bygningsloven § 79. Forutsetningen for at søknaden kan innvilges er at huset tilpasses den lokale byggeskikken og at fire av leilighetene stilles til disposisjon for kommunen til innvandrerboliger".

Lars Holm hevder at avslaget er ugyldig, både pga saksbehandlingsfeil og pga innholdet. Kommunen derimot mener at avslaget er gyldig.
Drøft og ta stilling til de ulike ugyldighetsspørsmålene som saken reiser.

*Vedlegg til eksamensoppgaven:
Rt 2005 s 833*

Det juridiske fakultet, 14. september 2006